

GÖTEBORGS KOMMUN
stadsledningskontoret@stadshuset.gote-
borg.se

2024-06-03
1 (24)
Dnr- SI 2024:1862

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid Ryaskolan
F-9 i Göteborgs kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Ryaskolan F-9* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. På grund av nära förestående omorganisation av skolenheten har enbart årskurserna 1-6 granskats. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Ryaskolan F-9* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa en organisation för samverkan och utveckling av verksamheten där ett kollegialt lärande sker och arbets- och förhållningssätt är tydliga.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla varierade metoder och arbetssätt i undervisningen så att eleverna blir motiverade för skolarbetet.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver, i delaktighet med samtliga elever, arbeta samlat för att öka studieron genom att skapa gemensamma förhållningssätt och strategier.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver systematiskt följa upp lärarnas omdömen och betygssättning för att identifiera eventuella avvikelser och analysera vad dessa beror på samt ge alla undervisande lärare förutsättningar att kunna kvalitetssäkra sina omdömen och betyg.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **20 december 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2024:1862) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Ryaskolan F-9* leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Rektorn skapar sig en bild av verksamheten genom att bland annat följa upp kunskapsresultat och resultat gällande trygghet samt hur undervisningen bedrivs. Rektorn analyserar resultaten utifrån flera aspekter men det är oklart i vilken utsträckning beslutade utvecklingsåtgärder och fördelning av resurser grundar sig i denna analys. Rektorn har kännedom om hur exempelvis resultat gällande kunskaper ser ut utifrån ett könsperspektiv men leder och styr inte ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolenheten. Rektorn har visserligen skapat förutsättningar för lärarna att samverka men denna organisation fungerar inte fullt ut i nuläget. Rektorn ser inte heller till att ett lärande som ger avtryck i undervisningen sker i kollegiet. Ansvar och mandat för de specialfunktioner som finns på skolenheten är till övervägande del tydliga. Emellertid ser rektorn inte till att alla obehöriga lärare får introduktion och stöd och det finns i ringa grad gemensamma arbets- och förhållningssätt på skolan som är kända och tillämpas av alla lärare.

Uppföljning och analys

Skolinspektionens granskning visar att rektorn skapar en grund för utveckling av undervisningen genom uppföljning av skolenhetens kunskapsresultat. Tryggheten på skolenheten följs också upp genom bland annat elevenkäter och elevintervjuer. Rektorn följer även upp hur undervisningen genomförs och hur värdegrundsuppdraget integreras i den. Av inskickat material och intervjuer framgår exempelvis att elevernas kunskapsresultat följs upp i samtliga årskurser genom screeningar, resultat av obligatoriska bedömningsstöd, nationella prov och terminsbetyg. Vid läsårsslut sker en större uppföljning då resultaten på aggregerad nivå sammanställs och presenteras för lärarna. Elevernas kunskapsutveckling följs också kontinuerligt upp på de årskursvisa

elevhälsomötena två gånger per termin, där rektorn, representanter för elevhälsan och elevernas mentorer deltar. Rektorn använder ett flertal källor för att följa upp hur undervisningen genomförs och dess förutsättningar, såsom till exempel elevhälsans och egna lektionsbesök, samtal med elever och lärarnas egna läsårsvisa utvärderingar. I dessa utvärderingar finns bland annat frågor om hur lärarna integrerar värdegrundsuppdraget i sin undervisning och rektorn frågar också om det på medarbetarsamtal.

Av Skolinspektionens granskning framkommer att rektorn till viss del analyserar resultaten utifrån flera aspekter. Det framgår dock inte tydligt att denna analys ligger till grund för utvecklingsåtgärder och fördelning av resurser så att dessa verkligen möter de behov som finns på skolenheten. Av intervjuer och inskickat material framgår att rektorn gör jämförande analyser för att identifiera eventuella avvikelser mellan årskurser, klasser, ämnen och mellan flickor och pojkar. Till exempel har rektorn sett att i årskurserna 1-3 är elevernas kunskaper relativt likvärdiga både mellan könen men också mellan klasserna. Det är enbart i svenska som andraspråk som andelen flickor som når målen är påtagligt högre än den är för pojkar. Vidare har rektorn, när det gäller de praktisk-estetiska ämnena i årskurs 6 2023, sett att betydligt fler elever bedömts nå kunskapskraven i bild och hem- och konsumentkunskap än i slöjd och idrott och hälsa. Gällande orsaker till resultaten väger rektorn i sin analys in faktorer såsom undervisningens genomförande och i viss utsträckning de förutsättningar som lärare har. Till exempel anger rektorn som förklaring till skillnaden i målpuppfyllelse mellan de praktisk-estetiska ämnena i årskurs 6 att dessa till stor del beror på lärarens förmåga att planera och genomföra undervisning. Rektorn har också generellt sett att elever som undervisas av vissa lärare lyckas nå betygskriterierna år efter år.

De utvecklingsområden som rektorn beslutat om inför nästkommande läsår är fortsatt arbete med språkutvecklande arbetssätt, inkluderande lärmiljö med fokus på ledning och stimulans, kooperativa strukturer i undervisningen och främjande och förebyggande värdegrundsarbete för alla på skolan. Visserligen grundar sig dessa till viss del i en analys av elevernas resultat och situationen på skolan, men skolledningen ser samtidigt få effekter i resultaten av till exempel det sedan länge pågående utvecklingsarbetet inom språkutvecklande arbetssätt. Trots detta har beslut fattats om att satsningen ska fortgå så att de lärare som ännu inte gått klart utbildningen ska få slutföra den. När det gäller kooperativa strukturer i undervisningen är det något den nytillträdde rektorn sett fungera på sin föregående skola, samtidigt som hen identifierat att de lärare på Ryaskolan som arbetar så är framgångsrika i att få eleverna att nå kunskapsmålen. När det gäller fördelning av resurser är det otydligt om detta sker utifrån vad som framkommit av analysen. Rektorns grundprincip vid

tjänstefördelning är att eleverna ska ha behöriga lärare med legitimation i alla ämnen de undervisas i. I och med omorganisationen av skolenheten har rektorn nu möjlighet att se över detta. Rektorn har också, utifrån elevernas bristande förmåga att läsa och skriva, beslutat om att framgent lägga extra resurser på ett skolbibliotek med bemanning. I nuvarande årskurs 4 har en resursförstärkning skett, som innebär att i främst ämnena svenska och svenska som andraspråk är de två klasserna uppdelade i tre grupper. Denna insats har skett på initiativ av lärarna, och det är oklart om den grundar sig i någon övergripande analys av resultaten i just de klasserna. I övrigt avsätts, enligt rektorn, personella resurser oftast utifrån elevers beteende, inte som pedagogiska insatser.

Jämställdhetsarbete

Av granskningen framkommer att det på skolenheten inte finns något strategiskt arbete gällande jämställdhet som styrs av rektorn. Av intervjuer och inskickat material framkommer att rektorn har kännedom om hur till exempel elevernas kunskapsresultat ser ut utifrån ett könsperspektiv. Exempelvis framgår att generellt presterar pojkar sämre än flickor, men att elever oavsett könsidentitet har svårt att tillgodogöra sig undervisningen. Vidare framkommer att utifrån samtal om bland annat jämställdhet i klassråd och elevråd har det visat sig att det råder starka normer bland eleverna kring hur flickor och pojkar ska vara. Visserligen kan enskilda lärare, oftast på förekommen anledning, ta upp ämnet i sina klasser, men det finns inget övergripande eller systematiskt arbete kring jämställdhet eller med att ifrågasätta stereotypa könsmonster. Det arbete som tidigare genomförts har vid tiden för granskningen satts på paus på grund av omorganisering av skolenheten.

Ledning och organisation

Skolinspektionens granskning visar att rektorn visserligen skapat en organisation som ska ge lärarna förutsättningar att samverka, men att denna organisation inte är i bruk i nuläget. Rektorn ser inte heller i nuläget till att ett lärande, som ger avtryck i undervisningen, sker i kollegiet. Ansvar och mandat för de specialfunktioner som finns på skolenheten är relativt tydliga. Enligt inskickad dokumentation och intervjuer ska lärarna träffas varje vecka i olika konstellationer, såsom exempelvis stadievisa arbetslagsmöten, årskursarbetslag och gemensam skolutvecklingstid. För samverkan mellan lärarna och elevhälsan sker elevhälsamöten årskursvis två gånger per termin. Lärarna ska samverka både kring elevrelaterade frågor samt planering och utveckling av undervisningen vid de olika mötena, och beroende på mötesform varierar det om det är rektorn eller lärarna som styr innehållet. Dock framkommer att lärarna i årskurs 6 vid tiden för granskningen inte deltar i mellanstadiets arbetslagsmöten samt att

skolutvecklingstiden ägnas åt praktiska frågor kring skolenhetens omorganisation och ombyggnation. Det kollegiala lärandet har av praktiska och logistiska skäl pausats under vårterminen, men skolledningen har en plan för hur detta ska genomföras nästkommande läsår. När det gäller skolenhetens specialfunktioner är arbetslagsledarnas roll och mandat tydligt och de träffar löpande skolledningen i så kallade styrgruppsmöten. Förstelärarnas roller är i nuläget otydligare, men skolledningen har i planerna för det kollegiala lärandet nästkommande läsår specificerat vad de ska göra.

Av granskningen framgår att rektorn inte ser till att alla obehöriga lärare får introduktion och stöd och inte heller att det finns tydliga gemensamma arbets- och förhållningssätt på skolan som är kända och tillämpas av alla lärare. Av intervjuer framkommer att det visserligen finns en rutin för introduktion av nya lärare vid läsårsstart, men att denna inte tillämpas när lärare börjar under läsåret. Obehöriga lärare får inga mentorer, utan det förutsätts att kollegorna i arbetslaget stöttar. När det gäller betygssättning finns inte någon särskilt utsedd behörig lärare som ska ansvara för detta då obehörig lärare bedrivit undervisningen. Vidare finns i nuläget i mycket liten utsträckning gemensamma arbets- och förhållningssätt på Ryaskolan. Ett arbete med att ta fram detta startade föregående termin, men har pausats och inte slutförts vid tiden för granskningen. Rektorn uppger att det är ett utvecklingsarbete som kommer att återupptas under kommande läsår då de bland annat uppmärksammat att eleverna möter olika strukturer och rutiner beroende på vilken lärare de har i sin undervisning. När det gäller till exempel rutiner kring frånvarorapportering skickar skolenhetens administratör ut lathundar, och den digitala plattformen skickar automatiskt ut påminnelse om lärare missat att rapportera. Det framgår dock inte av granskningen att rektorn på något sätt följer upp att denna rutin följs.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver skapa en organisation för samverkan och utveckling av verksamheten där ett kollegialt lärande sker och arbets- och förhållningssätt är tydliga.

Av granskningen framgår att rektorn visserligen beslutat om vissa organisatoriska förutsättningar för samverkan på skolenheten men att dessa inte fungerar i nuläget. Vidare saknas det ett kollegialt lärande och samverkan med fokus på att utveckla

undervisningen och elevernas lärande. Det saknas även en tydlighet när det gäller arbets- och förhållningssätt på skolenheten.

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av rektorn. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Rektorn ska, enligt läroplanen, ge lärare och annan personal den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ge dem möjlighet att dela med sig av sin kunskap samt att lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn skapar en organisation där kunskapsöverföring, utveckling och lärande står i centrum. Organisationen ska ge förutsättningar för personalen att samverka och ge dem möjlighet att utveckla skolans arbete. Rektorn behöver skapa en organisation där utvecklingsarbetet fortlöper även om till exempel personer som innehar viktiga nyckelfunktioner på skolan byts ut eller att skolan genomgår en omorganisation. Det betyder att roller, uppdrag, förhållningssätt och arbetssätt behöver vara tydliga för att bidra till utvecklingsarbetet. Det är också viktigt att mandatet som är kopplade till uppdragen är tydliga och att alla funktioner som behövs finns med i arbetet. Rektorn behöver kontinuerligt avsätta tid för lärarnas utvecklingsarbete och se till att det är elevernas utveckling som är i fokus vid dessa möten, och tydliggöra syftet med olika sorters möten.

Rektorn har också ett tydligt ansvar för att sätta upp och kommunicera tydliga mål och förväntningar med fokus på elevernas lärande så att det är detta uppdrag som är i fokus för lärarnas samarbete. I detta ingår att ge lärarna förutsättningar att utveckla sin kompetens och sin medvetenhet i alla de frågor som är väsentliga för att undervisningen ska ge eleverna möjlighet att utveckla sina kunskaper så långt som möjligt. Det kollegiala lärandet bör därför ha fokus på specifika syften som utgår från de utvecklingsbehov som rektorn uppmärksammat i sin analys av verksamheten. Det kollegiala lärandet bör också ge lärarna möjlighet att utveckla nya upplägg och undervisningsmetoder. Rektorn behöver följa upp att så faktiskt sker, och att undervisningen utvecklas och bidrar till att skapa goda förutsättningar för eleverna att lära.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Eleverna på Ryaskolan får en undervisning som i olika grad främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Variationen är stor huruvida den är målfokuserad, varierad, strukturerad och innehåller ett aktivt lärarstöd. I undervisningen ges eleverna i olika omfattning möjligheter att ta ansvar över sitt eget lärande genom att reflektera över och få strategier för detta. På skolenheten saknas i stort ett arbetssätt där eleverna är delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Undervisningens innehåll och arbetssätt är till viss del anpassat till aktuell elevgrupp, samtidigt som arbetet i liten utsträckning stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Undervisningen innehåller också få inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära.

Variation, struktur och aktivt lärarstöd

I Skolinspektionens granskning framkommer att det varierar mellan lärare om undervisningen är välstrukturerad, med tydliga inledningar, sammanhang i genomgångar och logiskt flöde i uppgifterna. Sammanfattande avslut förekommer sällan. Lärarna förklarar i varierande grad undervisningens mål och syfte för eleverna inför nya arbetsområden eller moment på ett anpassat sätt. Det skiljer sig också stort gällande huruvida undervisningen är varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd.

Av inskickade dokument, intervjuer och lektionsobservationer framkommer att eleverna möter olika strukturer och rutiner beroende på vilken lärare de har i sin undervisning. På en majoritet av de observerade lektionerna går lärarna mycket kortfattat och muntligt igenom vad eleverna ska arbeta med. På några lektioner visas också lektionsinnehållet kortfattat beskrivet på storbild och på någon enstaka lektion har läraren också skriftligt angett målet för lektionen. Lärare säger att de bryter ner läroplansmålen till elevernas nivå och tar upp dem med eleverna mestadels i inledningen till nya arbetsområden. Samtliga observerade lektioner avslutas med att eleverna uppmanas plocka ihop och på några av dem får eleverna sedan ställa sig vid sina platser. Någon sammanfattning av vad som skett på lektionen förekommer inte på någon av de lektioner Skolinspektionen observerat men elever uppger att det kan ske i något enstaka

ämne vid något enstaka tillfälle. En majoritet av lärarna är på de observerade lektionerna aktiva med att ge eleverna stöd genom att gå runt bland dem, se till att de kommer igång och vidare i sitt arbete. Om elever tappat fokus eller behöver hjälp uppmärksammar lärarna i de flesta fall detta direkt och ingriper. Dock förekommer också att elever inte ägnar sig åt sina uppgifter under stora delar av lektionen, och lärarna märker inte det. Några elever säger att de får den hjälp de behöver på lektionerna, medan flertalet uppger att de inte får det. Under en majoritet av de observerade lektionerna får eleverna arbeta med samma sak på samma sätt hela lektionen. Enbart ett fåtal av lärarna varierar undervisningen genom att växla mellan olika arbetssätt, som till exempel att låta eleverna omväxlande arbeta med skriftliga och muntliga uppgifter, genomföra praktiska moment eller lyssna på genomgångar. Även arbetsformerna varierar på de lektionerna genom växling mellan enskilt arbete, par-/grupparbete och gemensamt arbete i klassen.

Elevernas delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

I granskningen framkommer att det varierar i vilken utsträckning eleverna får möjligheter att ta ansvar för sitt eget lärande genom att de ges strategier för detta i undervisningen. Intervjuer och inskickad dokumentation visar att flertalet lärare arbetar med modellering genom arbetssättet i genrep pedagogik och med lässtrategier i "Reading to Learn". Någon enstaka lärare på mellanstadiet har bland annat visat film eller pratat med eleverna om studieteknik. Flera lärare på lågstadiet sparar dokumentation och använder den för att synliggöra elevernas progression för dem.

Skolinspektionens granskning visar vidare att det på skolenheten i stort saknas ett arbetssätt där eleverna kontinuerligt är delaktiga i planeringen och utvärderingen av undervisningen. Av intervjuer framkommer att det varierar stort mellan lärare i vilken grad de låter eleverna påverka i undervisningen. När det gäller elevernas delaktighet i planeringen av undervisningen handlar denna mestadels om att eleverna ibland får lämna synpunkter på arbetssätt och arbetsformer. Dock förekommer att enstaka lärare, inför nya arbetsområden, kartlägger elevernas kunskaper innan arbetet börjar, och låter det som framkommer påverka innehållet i undervisningen. Gällande utvärdering av undervisningen skiljer det sig åt mellan lärare i vilken utsträckning detta genomförs. Det finns enstaka lärare som utvärderar efter enskilda lektioner eller vid skoldagens slut, exempelvis genom samtal, exit tickets eller att eleverna får visa med tummen och andra som gör det ibland eller inte alls.

Stimulans och anpassning

I Skolinspektionens granskning framkommer att undervisningens innehåll och arbetssätt endast i delar är anpassat till aktuell elevgrupp samtidigt som arbetet i begränsad utsträckning stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Av lektionsobservationer och intervjuer framgår att innehållet generellt sett är detsamma för samtliga elever och arbetsuppgifterna är av samma svårighetsgrad. Lärarna uppger att de initialt anpassar undervisningen till "genomsnittet" i klassen och sedan utifrån hur långt olika elever kommit i sin kunskapsutveckling. Dock ges eleverna endast på enstaka av de observerade lektionerna möjlighet att arbeta med uppgifter av olika svårighetsgrad eller extrauppgifter när de är klara med lektionens huvudinnehåll. För enskilda elever finns i några klassrum anpassningar av den fysiska lärmiljön genom att det till exempel placerats skärmar vid deras bänkar och några av lärarna använder också bildstöd för att stärka den pedagogiska lärmiljön. I ämnet matematik finns i läroboken uppgifter på olika nivåer, medan lärarna i andra ämnen själva anpassar uppgifternas svårighetsgrad. Någon lärare arbetar också medvetet med att sätta ihop eleverna i par och grupper utifrån var eleverna befinner sig i sin kunskapsutveckling. Lärarna finner det svårt att hinna med att utmana de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling, då flertalet elever i klasserna är i stort behov av stöd för att nå kunskapskraven. Någon elev har till exempel fått gå vidare med en lärobok i matematik för en högre årskurs, men hen får mestadels arbeta med den på egen hand, utan lärarens stöd.

Granskningen visar att även om lärarnas förväntningar på eleverna generellt är höga innehåller undervisningen få inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Av inskickat material framgår att elevernas motivation för skolarbetet är skolenhetens största utmaning och att ett av de prioriterade målen bland annat är att eleven har tilltro till att hen kan nå sina mål. Av intervjuer och lektionsobservationer framgår att det varierar mellan lärare i vilken utsträckning de kommunicerar sina förväntningar på eleverna genom att vara tydliga med att de har en positiv förväntan och att de tror på att eleverna kan. Vidare varierar det mellan lärare i vilken grad de uppmuntrar och berömmar enskilda elevers eller klassens prestationer. Flera lärare använder olika sätt att väcka elevernas intresse, till exempel genom att visa bilder eller återge berättelser ur sitt eget liv, medan andra lärare, enligt eleverna, inte gör något för att eleverna ska bli nyfikna. Eleverna tillägger att det är bara att jobba i ämnet och sedan är det prov. De flesta av lärarna skapar ett öppet samtalsklimat i klassrummet genom att tydligt signalera till exempel att eleverna ska våga svara även om de inte är helt säkra på att svaret är rätt och att de bemöter "felaktiga" svar på ett positivt sätt. Dock finns det lärare som anmärker om eleverna gör fel och uttrycker att det inte är bra att misslyckas.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla varierade metoder och arbetssätt i undervisningen så att eleverna blir motiverade för skolarbetet.

Skolinspektionens granskning visar att det på Ryaskolan saknas arbetssätt där eleverna på ett påtagligt sätt blir motiverade för skolarbetet.

Enligt skollagen ska utbildningen främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Av läroplanen framgår vidare att skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna under ledning av rektorn utvecklar metoder och arbetssätt i undervisningen för att motivera eleverna för skolarbetet. Detta kan ske genom att lärarna bygger förtroendefulla relationer med eleverna och på så sätt bidrar till positiva förväntningar och nyfikenhet hos eleverna. Att skapa nyfikenhet kan ske exempelvis genom att läraren sätter in uppgifter i ett för eleverna angeläget sammanhang, anknyter till aktuella samhällsfrågor eller livet utanför skolan. Lärarna kan också levandegöra undervisningen genom att använda exempelvis rollspel eller rekvisita för att få även rutinmässiga uppgifter att bli mer intressanta. Att lärarna har och uttrycker höga, men samtidigt realistiska, förväntningar på elevernas prestationer kan också bidra till att elevernas motivation för skolarbetet ökar.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. På Ryaskolan genomförs ett medvetet arbete, byggt på en analys av situationen på skolan, för att skapa trygghet. Dock saknas det på skolenheten ett samlat arbete för att skapa studiero, även om eleverna fått vara delaktiga i framtagandet av klassregler. Visserligen har studiero tidigare diskuterats i kollegiet, men det arbetet pågår inte aktivt vid tiden för granskningen. Det saknas också en uttalad samsyn för hur lärarna ska agera när studieron brister.

Trygghet

Granskningen visar att det på skolenheten bedrivs ett medvetet arbete för att skapa trygghet på skolan. Av inskickade dokument och intervjuer framkommer att elevernas upplevelse av trygghet, förutom genom enkäter, följs upp genom bland annat skolsköterskans hälsosamtal, elevintervjuer och analys av ärenden gällande kränkande behandling. Resultaten av bland annat enkäterna presenteras för och diskuteras av personalen på arbetsplatsträffar. Utifrån vad som framkommit i analysen har de på skolan beslutat att ett av de prioriterade utvecklingsområdena är att fler elever ska uppleva sig trygga och trivas på skolan. Utifrån identifierade behov vidtar de åtgärdande insatser såsom till exempel tydligt schema för vuxennärvaro på rasterna och organiserade förflyttningar mellan klassrum och matsal. För att upprätthålla och utveckla elevernas upplevelse av trygghet genomför de på skolan också förebyggande och främjande åtgärder. Till exempel anordnar de en gemensamhetsskapande hattparad för i princip samtliga klasser på skolan, genomför styrda rastaktiviteter och utbildar elever till trivselledare. När det gäller det övergripande värdegrundsarbetet på skolenheten pågår ett arbete av skolans kuratorer, förstelärare och skollledning med att ta fram ett nytt årshjul utifrån föregående års plan mot kränkande behandling. Framgent ska även skolans elevråd och alla klasser genom klassråd arbeta aktivt med värdegrundsarbetet. När det gäller elevernas säkerhet och trygghet på nätet sker mestadels åtgärdande insatser utifrån uppkomna situationer. Det är upp till lärarna på lågstadiet om de genomför några förebyggande åtgärder i ämnet, medan det på mellanstadiet gjorts vissa insatser i samverkan mellan kurator och lärare som bland annat omfattat skolmaterial från Rädda Barnen.

Studiero

Skolinspektionens granskning visar att lärarna har olika förhållningssätt i arbetet med att skapa studiero vilket medför att det varierar mellan lektioner i vilken mån eleverna kan arbeta med sina uppgifter utan att bli störda. Av inskickade dokument, lektionsobservationer och intervjuer framgår att eleverna möter olika strukturer och rutiner beroende på vilken lärare de har i sin undervisning. Visserligen har de på skolan tidigare i samtalsgrupper diskuterat gemensamma rutiner och förhållningssätt

för att skapa studiero, men på grund av bland annat omorganisation, lärar- och rektorsbyten har detta arbete fallit bort. Det saknas i nuläget forum för lärarna att diskutera studiero, men rektorn planerar att till hösten skapa skolövergripande fokusgrupper för bland annat detta ändamål. Det finns inte heller några gemensamma riktlinjer på skolenheten för hur lärarna ska agera akut när studieron brister. De klassregler som finns har eleverna varit delaktiga i att ta fram genom att de fått rösta på olika alternativ. Dock framgår det i granskningen att det varierar mellan lektioner om dessa regler efterlevs. Att det inte finns gemensamma riktlinjer, varken för hur lärarna ska skapa studiero eller hur de ska agera när studieron brister, resulterar i att eleverna på vissa lektioner har arbetsro, medan det på andra, enligt eleverna, är "kaos".

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver, i delaktighet med samtliga elever, arbeta samlat för att öka studieron genom att skapa gemensamma förhållningssätt och strategier.

Skolinspektionens granskning visar att det på skolenheten saknas ett samlat och strategiskt arbete, där eleverna är delaktiga, för att öka studieron på skolenheten. Vidare finns ingen uttalad samsyn bland lärarna gällande vilka åtgärder som ska vidtas när studieron brister.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Enligt läroplanen ska alla som arbetar på skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Vidare framgår av läroplanen att skolans mål är att varje elev tar ett personligt ansvar för sina studier och sin studiemiljö. För att åstadkomma ett effektivt arbete med studiero krävs att skolan som helhet har ett gemensamt förhållningssätt kring detta arbete.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar ett samlat arbete på skolenheten med att skapa studiero. I det arbetet bör samtliga elever också vara delaktiga. Det kan ske genom att till exempel eleverna i alla klasser ges möjlighet att själva komma med förslag på hur de vill att arbetet i klassrummen ska bedrivas. För att skapa en miljö på skolan där all undervisning präglas av studiero behöver också fungerande forum skapas för lärarna att diskutera och komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt. I detta arbete kan lärarna till exempel delge varandra goda exempel. När det gäller att vidta åtgärder när studieron brister

behöver rektorn tydliggöra vilka strategier som lärarna ska använda, så att insatserna blir likvärdiga på skolenheten.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande.

Rektorn analyserar i begränsad omfattning skillnader i bedömningar och betyg i olika ämnen och årskurser och för sällan diskussioner med lärare utifrån dessa analyser.

Rektorn analyserar i nuläget inte heller i någon större utsträckning eventuella skillnader mellan resultat på nationella prov och bedömningar eller terminsbetyg. Vad gäller alla lärares förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg ger rektorn dem inte, varken inom skolenheten eller med lärare från andra skolenheter, tydliga möjligheter att regelbundet samverka.

Diskussion och analys av omdömen och betyg

Av Skolinspektionens granskning framgår att rektorn i låg grad analyserar skillnader i bedömningar och betyg i olika ämnen och årskurser eller skillnader mellan resultat på nationella prov och omdömen eller terminsbetyg och för generellt inte diskussioner med lärare utifrån dessa analyser. Av inskickade dokument och intervjuer framkommer visserligen att rektorn följer upp kunskapsresultaten, men hen genomför få jämförelser eller eventuella orsaksanalyser utifrån perspektivet likvärdig betygssättning och bedömning av till exempel de skillnader mellan ämnen som uppmärksammas. Rektorn har, när det gäller de praktisk-estetiska ämnena i årskurs 6 2023, sett att betydligt fler elever bedömts nå kunskapskraven i bild och hem- och konsumentkunskap än i slöjd och idrott och hälsa. Rektorn har i sin analys, som tidigare nämnts, kommit fram till att dessa skillnader främst beror på lärarnas förmåga att planera och genomföra undervisningen, men också i viss mån deras bedömarkompetens. Dock har rektorn inte på något systematiskt sätt följt upp detta, och några samtal eller diskussioner med berörda lärare har inte skett. Rektorn har inte heller systematiskt analyserat eventuella skillnader mellan resultat på nationella prov och omdömen/terminsbetyg. Visserligen har rektorn vid något tillfälle fört dialog med

lärare i årskurs 3 då omdömena generellt låg högre än resultaten på de nationella proven, men rektorn har inte uppmärksammat att när det gäller betygen i matematik i årskurs 6 våren 2023 fick till exempel 47 procent av pojkarna högre terminsbetyg än vad de uppnådde på de nationella proven. Då detta inte uppmärksammas har inte heller några diskussioner förts med de berörda lärarna.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Skolinspektionens granskning visar att rektorn ger vissa men inte tillräckliga förutsättningar för att lärarna regelbundet ska kunna samverka med varandra för att kvalitetssäkra omdömen och betyg. Av intervjuer och inskickat material framkommer att lärarna samverkar vid rättning av till exempel bedömningsstöd och nationella prov. För rättning och sambedömning av de nationella proven finns särskilt avsatt tid, och även lärare som inte undervisar i de aktuella årskurserna och representanter för elevhälsan deltar i bedömningsarbetet. För sambedömning i andra ämnen, där det inte finns nationella prov, finns en intention att detta ska ske i årskurslagen, men det framkommer i granskningen att detta inte är tydligt uttalat. I de fall obehöriga lärare undervisar eleverna finns vid tiden för granskningen ingen tydlig styrning kring vilken behörig lärare som ska sätta betygen. För lärare som är ensamma i sina ämnen på skolenheten finns i nuläget ingen organiserad samverkan med ämneskollegor på andra skolor, men en av de biträdande rektorerna har tagit kontakt för att anordna detta. Diskussioner kring hur lärarna anordnar likvärdiga bedömningssituationer och värderar olika underlags tyngd i bedömning och betygssättning kan spontant ske i årskurslagen, men detta är inte initierat av rektorn.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver systematiskt följa upp lärarnas omdömen och betygssättning för att identifiera eventuella avvikelser och analysera vad dessa beror på samt ge alla undervisande lärare förutsättningar att kunna kvalitetssäkra sina omdömen och betyg.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn i låg grad analyserar skillnader i bedömningar och betyg i olika ämnen och årskurser och har inte fört diskussion med lärare utifrån identifierade avvikelser. Avvikelser mellan bedömningar/terminsbetyg och resultat av nationella prov har endast i något enstaka fall tagits upp för diskussion med lärarna. Skolinspektionens granskning visar vidare att lärarna på skolenheten ges begränsade förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Det finns till

exempel inte några tydliga forum för alla lärare att diskutera bedömning och betygssättning och det saknas vid tiden för granskningen organiserad samverkan med andra skolor.

Enligt skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas och rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar. I det ansvaret ligger att undersöka om det finns omotiverade avvikelser i betygen inom skolenheten och vid behov besluta om åtgärder för att komma till rätta med dem. Vidare framhålls i Skolverkets allmänna råd om betyg och prövning betydelsen av lärares samsyn för arbetet med rättvisande och likvärdiga betyg. Vidare påpekas bland annat att lärare kan utveckla en sådan samsyn genom att diskutera hur man kan läsa och tolka betygskriterierna. Rektorns roll för att underlätta lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg understryks, till exempel genom att rektorn ser till att lärare tillsammans med kollegor får förutsättningar att diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper och hur de kan bedöma olika elevprestationer.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn påbörjar ett tydligare arbete med att följa upp och analysera lärarnas omdömen och betygssättning ur ett likvärdighetsperspektiv. Om avvikelser framkommer i analysen behöver rektorn ta reda på orsakerna till dessa. Rektorn behöver, beroende på vad analysen visar, föra en diskussion med enskilda lärare, arbetslag, årskurslag eller hela kollegiet för att kunna besluta om utvecklingsinsatser. Syftet med åtgärderna bör vara att höja likvärdigheten vid betygssättningen och bedömarkompetensen på skolenheten. Skolinspektionen rekommenderar vidare att rektorn ger samtliga lärare förutsättningar att samverka i syfte att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Detta bör ske med tydlig struktur för möten, innehåll och dokumentation. Arbetet behöver i första hand inrikta sig på att lärarna tillsammans tolkar betygskriterier i förhållande till respektive årskurs samt ämnets syfte och centrala innehåll. Sådana kollegiala diskussioner kan föras på ett mer allmänt plan, men det kan även vara värdefullt att fördjupa dem genom att diskutera konkreta elevexempel i ett visst ämne. Sambedömning är ett betydelsefullt redskap för ökad likvärdighet, eftersom det bidrar till en gemensam syn på vad som ska bedömas och hur bedömningen ska gå till. Rektorn har en betydelsefull roll för att underlätta lärares arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Det innebär bland annat att se till att lärare får förutsättningar att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Det är också viktigt att samtliga lärare som undervisar eleverna är delaktiga och involverade i arbetet. Lärarna behöver även ges möjlighet att samverka med lärare från andra skolor som har ansvar för samma årskurser och ämnen som de

själva. Detta gäller särskilt de lärare som inte har några ämneskollegor på skolenheten. Genom en ökad samverkan ökar också förutsättningarna för likvärdiga bedömningar och betyg.

På Skolinspektionens vägnar

X Camilla Adler

Beslutsfattare
Signerat av: Camilla Adler

X Christina Sjögren

Föredragande
Signerat av: Christina Sjögren

I handläggningen av ärendet har även utredare Maria Larsson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Nio lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med skolledningen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 6 och 7 maj 2024. Besöket genomfördes av utredarna Maria Larsson och Christina Sjögren.

Ryaskolan F-9 är en kommunal grundskola i Göteborgs stad. Läsåret 2023/2024 har skolan 530 elever i årskurserna 1-9. Från och med läsåret 2024/2025 omfattar skolenheten årskurserna 1-6. Skolenheten leds av en rektor och två biträdande rektorer.

Bilaga 3: Redovisningsformulär

Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av utvecklingsområden i planerad kvalitetsgranskning i Ryaskolan i Göteborgs kommun

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den planerade kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Formulär för huvudmannens redovisning

Utvecklingsområde 1: Rektorn behöver skapa en organisation för samverkan och utveckling av verksamheten där ett kollegialt lärande sker och arbets- och förhållningssätt är tydliga.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 2: Rektorn och lärarna behöver utveckla varierade metoder och arbetssätt i undervisningen så att eleverna blir motiverade för skolarbetet.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 3: Rektorn och lärarna behöver, i delaktighet med samtliga elever, arbeta samlat för att öka studieron genom att skapa gemensamma förhållningssätt och strategier.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 4: Rektorn behöver systematiskt följa upp lärarnas omdömen och betygssättning för att identifiera eventuella avvikelser och analysera vad dessa beror på samt ge alla undervisande lärare förutsättningar att kunna kvalitetssäkra sina omdömen och betyg.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: